

Kommunstyrelsen

Svar på förfrågan från Kommunala pensionärsrådet om att utreda möjligheten att införa Skönsmomodellen i Tyresö kommun

Vid sitt sammanträde den 13 februari 2018, § 3, efterfrågade det kommunala pensionärsrådet (KPR) en utredning av möjligheten att införa Skönsmomodellen i Tyresö kommun. Socialförvaltningen har fått ärendet från kommunstyrelseförvaltningen för handläggning.

Bakgrund om Skönsmomodellen

Skönsmomodellen är en metod som har sitt ursprung i ett omfattande utvecklingsarbete inom den kommunala hemtjänsten i Sundsvall, som påbörjades 2012. Modellen innebär en organisationsstruktur som utgår från omsorgsmottagarnas behov och där mycket av beslutsfattandet har flyttats till verkställigheten. Det innebär att hemtjänstpersonalen får ett större ansvar för helheten kring brukarens behov. Den metod som användes i förändringsarbetet i Sundsvall var Vanguardmetoden, vars grundtanke är att förändring måste baseras på kunskap. Förändringsarbetet sker i tre faser där innehållet i varje fas bygger på resultatet i den förra. Vanguardmetoden bygger på systemteori, (att förstå organisationer som ett system) och interventionsteori, (att genomföra förändringar i organisationer).

Hemtjänst i Tyresö kommun

Kommunen tillämpar valfrihetssystem enligt LOV inom hemtjänst sedan flera år tillbaka, vilket innebär en ökad delaktighet för den enskilde som får möjlighet att välja en av kommunen godkänd utförare utifrån önskemål och behov.

Ett viktigt redskap för att utvärdera verksamheten och för att få kunskap om konkreta områden som fungerar bra respektive vad som behöver förbättras för att kunna ge stöd åt Tyresös äldre på bästa sätt är den nationella brukarundersökningen inom äldreomsorgen som genomförs varje år. 2017 års resultat visar bland annat att 91 procent av de svarande i Tyresö som helhet är nöjda med hemtjänsten, och att hela 96 procent av hemtjänsttagarna i Tyresö tycker att de får ett bra bemötande från personalen, ett resultat som ligger i nivå med riket i stort. Undersökningen visar också på förbättringsområden. Bland annat anser endast 68 procent av hemtjänsttagarna i Tyresö att de kan påverka vilka tider de får sin hjälp. Siffran är dock högre än rikssnittet som ligger på 60 procent. Undersökningen visar också att bara tre av fyra, 73 procent, vet vart man vänder sig med synpunkter och klagomål på sin hemtjänst i Tyresö. Denna siffra är dock högre än det nationella resultatet (64 procent). I Tyresö fanns vid tidpunkten för undersökningen, förutom den kommunala hemtjänsten, fem privata utförare av hemtjänst. Samtliga utförare ingick i undersökningen.

Inom den kommunala hemtjänsten pågår i dagsläget ett stort förändringsarbete i syfte att förbättra kvaliteten i verksamheten, öka effektiviteten i organisationen och öka brukarnöjdheten. En förstudie pågår med uppdrag att analysera hemtjänstens arbetssätt idag och vilka problem, behov och förbättringsmöjligheter som finns. En översyn och processkartläggning har påbörjats för att identifiera utvecklingsområden, t ex när det gäller schemalagging och ruttplanering. I samband med detta utreds i vilka delar det kan finnas fördelar med att använda välfärdsteknik och digitalisering som verktyg, där förstudien visar på behov av förbättring.

På myndighetssidan arbetar förvaltningen redan idag med att ge den enskilde större utrymme att påverka vilken typ av hjälp som ges, bland annat genom att fatta så kallade ”korgbeslut”. Ett sådant beslut är inte detaljstyrt utan innebär att hemtjänsten som utförs anpassas till vad den enskilde behöver just för dagen, inom ramen för de insatser som beviljats, t ex i samband med frukost, lunch eller middag.

Lagförslag om förenklat beslutsfattande om hemtjänst för äldre från 1 juli 2018

Regeringen har i mitten av mars överlämnat en proposition¹ till riksdagen med förslag att det ska bli enklare för kommunerna att erbjuda hemtjänst till äldre personer. Syftet med förslaget är att ge de kommuner som så önskar möjlighet att bevilja äldre personer insatser inom äldreomsorg på ett enklare sätt och med större utrymme för delaktighet och självbestämmande så att den enskilde i större utsträckning ska kunna välja vad man vill ha för hjälp. Förenklat beslutsfattande föreslås kunna användas när det gäller bistånd i form av både service och personlig omvårdnad. Även om en kommun inför förenklat beslutsfattande kommer möjligheten att ansöka om bistånd på vanligt sätt att finnas kvar. Enligt förslaget ska den nya bestämmelsen träda ikraft den 1 juli 2018.

Sammanfattning och bedömning

Mot bakgrund av att det i dagsläget pågår flera aktiviteter inom hemtjänsten som del i ett förändringsarbete i syfte att utveckla och förbättra verksamheten för både brukare och personal, bedömer förvaltningen att det inte är aktuellt att införa Skönsmomodellen. Med det nya lagförslaget om förenklat beslutsfattande inom hemtjänst finns också förutsättningar till minskad administration och ökat brukarinflytande, vilket förvaltningen bevakar med intresse.

Socialförvaltningen

Magnus Lublin
Förvaltningschef

¹ 2017/18:106